

අංගුත්තර නිකාය

ජක්ක නිපාතෝ

6.2.1.7. මජ්ඣේ සුත්තං

ඒවං මේ සුතං ඒකං සමයං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනේ මිගදායේ. තේන ඛෝ පන සමයේන සම්බහුලානං ථේරානං භික්ඛූනං පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තානං මණ්ඩලමාලේ සන්නිසින්නානං සන්නිපතිනානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: වුත්තමීදං ආවුසෝ භගවතා පාරායනේ මෙත්තෙය්‍යපඤ්ඤේ:

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස ඉසිපතන මිගදායෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි පසුබත් කාලයෙහි පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා වැඩම කොට මණ්ඩලමාලයෙහි රැස් වී හුන්නා වූ බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂූන් අතර මේ කථාව හටගත්තේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් පාරායන වර්ගයෙහි තිස්ස මෙත්තෙය්‍ය මාණවකයාගේ ප්‍රශ්නයෙහි දී මෙය වදාරණ ලද්දේ ය.

සෝ උභන්තේ විදිත්වාන - මජ්ඣේ මන්තා න ලිප්පති

තං බ්‍රූමි මහා පුරිසෝ’ති - සෝ’ධ සිබ්බනිමච්චගා

‘ඒ ක්ෂිණාග්‍රව භික්ෂුව අන්ත දෙක ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කොට එහි මැද නුවණින් යුතුව නොතැවරී සිටිය ද, ඔහු මහා පුරුෂයා යැයි කියමි. ඔහු මේ ලෝකයෙහි මරණයෙන් පසු යළි උපත මුට්ටු කරදෙන තෘෂ්ණාව ඉක්ම ගියේ ය’ යනුවෙනි.

කතමෝ නු ඛෝ ආවුසෝ ඒකෝ අන්තෝ, කතමෝ දුතියෝ අන්තෝ, කිං මජ්ඣේ, කා සිබ්බනීති.

ආයුෂ්මත්ති, ඒක අන්තයක් කුමක් ද? දෙවන අන්තය කුමක් ද? මැද යනු කුමක් ද? මුට්ටු කිරීම යනු කුමක් ද?”

(1) ඒවං වුත්තේ අඤ්ඤතරෝ භික්ඛූ ථේරේ භික්ඛූ ඒතදවෝච: “එස්සෝ ඛෝ ආවුසෝ ඒකෝ අන්තෝ, එස්සසමුදයෝ දුතියෝ අන්තෝ, එස්සනිරෝධෝ මජ්ඣේ, තණ්හා සිබ්බනී. තණ්හා හි තං සිබ්බනි තස්ස තස්සේව භවස්ස අභිනිබ්බත්තියා. එත්තාවතා ඛෝ ආවුසෝ භික්ඛූ අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිජානාති, පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිජානාති. අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිජානන්තෝ පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිජානන්තෝ දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්ස අන්තකරෝ භෝති”ති.

1. මෙසේ පැවසූ කල්හී එක්තරා භික්ෂුවක් ස්ථවිර භික්ෂූන් හට මෙය පැවසුවේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, ස්පර්ශය යනු එක් අන්තයකි. ස්පර්ශය හටගැනීම යනු දෙවෙනි අන්තය යි. ස්පර්ශ නිරෝධය යනු මැද යි. මුට්ටු කිරීම යනු තෘෂ්ණාව යි. තෘෂ්ණාව ම ස්පර්ශයත්, ස්පර්ශය හටගැනීම ත් ඒ ඒ භවයෙහි ඉපදීම පිණිස මුට්ටු කරන්නී ය. ආයුෂ්මත්ති, මෙපමණකින් භික්ෂුව විශේෂයෙන් දත යුතු දේ විශේෂයෙන් දැනගනියි. පිරිසිඳ

දත යුතු දේ පිරිසිදු දැනගනියි. විශේෂයෙන් දත යුතු දේ දැනගන්නේ, පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දන්තේ මෙලොව දී ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

(2) ඒවං චුත්තේ අඤ්ඤතරෝ භික්ඛු ථෙරේ භික්ඛු ඒතදවෝච: “අතීතං ඛෝ ආචුසෝ ඒකෝ අන්තෝ, අනාගතං දුතියෝ අන්තෝ, පච්චස්පන්නං මජ්ඣිකං, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සේව භවස්ස අභිනිබ්බත්තියා. එත්තාවතා ඛෝ ආචුසෝ භික්ඛු අභිඤ්ඤායං අභිජානාති, පරිඤ්ඤායං පරිජානාති. අභිඤ්ඤායං අභිජානන්තෝ පරිඤ්ඤායං පරිජානන්තෝ දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්සන්තකරෝ භෝති”ති.

2. මෙසේ පැවසූ කල්හී තවත් භික්ෂුවක් ස්ථවිර භික්ෂූන් හට මෙය පැවසුවේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, අතීතය යනු එක් අන්තයකි. අනාගතය යනු දෙවෙනි අන්තය යි. වර්තමානය යනු මැද යි. මුට්ටු කිරීම තෘෂ්ණාව යි. තෘෂ්ණාව ම අතීතය ත් අනාගතයත් වර්තමානය ත් ඒ ඒ භවයෙහි ඉපදීම පිණිස මුට්ටු කරන්නී ය. ආයුෂ්මත්ති, මෙපමණකින් භික්ෂුව විශේෂයෙන් දත යුතු දේ විශේෂයෙන් දැනගනියි. පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දැනගනියි. විශේෂයෙන් දත යුතු දේ දැනගන්නේ, පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දන්තේ මෙලොව දී ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

(3) ඒවං චුත්තේ අඤ්ඤතරෝ භික්ඛු ථෙරේ භික්ඛු ඒතදවෝච: “සුඛා ආචුසෝ වේදනා ඒකෝ අන්තෝ, දුක්ඛා වේදනා දුතියෝ අන්තෝ, අදුක්ඛමසුඛා වේදනා මජ්ඣිකං, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සේව භවස්ස අභිනිබ්බත්තියා. එත්තාවතා ඛෝ ආචුසෝ භික්ඛු අභිඤ්ඤායං අභිජානාති ....(පෙ).... දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්ස අන්තකරෝ භෝති”ති.

3. මෙසේ පැවසූ කල්හී තවත් භික්ෂුවක් ස්ථවිර භික්ෂූන් හට මෙය පැවසුවේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, සැප විදීම යනු එක් අන්තයකි. දුක් විදීම යනු දෙවෙනි අන්තය යි. දුක් සැප රහිත විදීම යනු මැද යි. මුට්ටු කිරීම තෘෂ්ණාව යි. තෘෂ්ණාව ම සැප ත්, දුක ත්, දුක් සැප රහිත විදීම ත් ඒ ඒ භවයෙහි ඉපදීම පිණිස මුට්ටු කරන්නී ය. ආයුෂ්මත්ති, මෙපමණකින් භික්ෂුව විශේෂයෙන් දත යුතු දේ විශේෂයෙන් දැනගනියි. පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දැනගනියි. විශේෂයෙන් දත යුතු දේ දැනගන්නේ, පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දන්තේ මෙලොව දී ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

(4) ඒවං චුත්තේ අඤ්ඤතරෝ භික්ඛු ථෙරේ භික්ඛු ඒතදවෝච: “නාමං ඛෝ ආචුසෝ ඒකෝ අන්තෝ, රූපං දුතියෝ අන්තෝ, විඤ්ඤාණං මජ්ඣිකං, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති ....(පෙ).... දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්ස අන්තකරෝ භෝති”ති.

4. මෙසේ පැවසූ කල්හී තවත් භික්ෂුවක් ස්ථවිර භික්ෂූන් හට මෙය පැවසුවේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, නාමය යනු එක් අන්තයකි. රූපය යනු දෙවෙනි අන්තය යි. විඤ්ඤාණය යනු මැද යි. මුට්ටු කිරීම තෘෂ්ණාව යි. තෘෂ්ණාව ම නාමය ත්, රූපය ත්, විඤ්ඤාණය ත් ඒ ඒ භවයෙහි ඉපදීම පිණිස මුට්ටු කරන්නී ය. ආයුෂ්මත්ති, මෙපමණකින් භික්ෂුව විශේෂයෙන් දත යුතු දේ විශේෂයෙන් දැනගනියි. පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දැනගනියි. විශේෂයෙන් දත යුතු දේ දැනගන්නේ, පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දන්තේ මෙලොව දී ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

(5) ඒවං චුත්තේ අඤ්ඤාතරෝ භික්ඛු ථෙරේ භික්ඛු ඒතදවෝච: “ඡ ඛෝ ආචුසෝ අප්ඤ්ඤාතරෝ ආයතනානි ඒකෝ අන්තෝ, ඡ ඛාහිරානි ආයතනානි දුතියෝ අන්තෝ, විඤ්ඤාණං මජ්ඣිමං, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සේව භවස්ස අභිනිබ්බත්තියා. එත්තාවතා ඛෝ ආචුසෝ භික්ඛු අභිඤ්ඤායාං අභිජානාති ....(පෙ).... දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්ස අන්තකරෝ භෝතී”ති.

5. මෙසේ පැවසූ කල්හී තවත් භික්ෂුවක් ස්ථවිර භික්ෂූන් හට මෙය පැවසුවේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, ආධ්‍යාත්මික ආයතන හය යනු එක් අන්තයකි. බාහිර ආයතන හය යනු දෙවෙනි අන්තය යි. විඤ්ඤාණය යනු මැද යි. මූට්ඨ කිරීම තෘෂ්ණාව යි. තෘෂ්ණාව ම ආධ්‍යාත්ම ආයතන හයත්, බාහිර ආධ්‍යාත්ම ආයතන හය ත්, විඤ්ඤාණය ත් ඒ ඒ භවයෙහි ඉපදීම පිණිස මූට්ඨ කරන්නී ය. ආයුෂ්මත්ති, මෙපමණකින් භික්ෂුව විශේෂයෙන් දත යුතු දේ විශේෂයෙන් දැනගනියි. පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දැනගනියි. විශේෂයෙන් දත යුතු දේ දැනගන්නේ, පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දන්නේ මෙලොව දී ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

(6) ඒවං චුත්තේ අඤ්ඤාතරෝ භික්ඛු ථෙරේ භික්ඛු ඒතදවෝච: “සක්කායෝ ඛෝ ආචුසෝ ඒකෝ අන්තෝ, සක්කායසමුදයෝ දුතියෝ අන්තෝ, සක්කායනිරෝධෝ මජ්ඣිමං, තණ්හා සිබ්බතී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සේව භවස්ස අභිනිබ්බත්තියා. එත්තාවතා ඛෝ ආචුසෝ භික්ඛු අභිඤ්ඤායාං අභිජානාති, පරිඤ්ඤායාං පරිජානාති. අභිඤ්ඤායාං අභිජානන්නෝ පරිඤ්ඤායාං පරිජානන්නෝ දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්ස අන්තකරෝ භෝතී”ති.

6. මෙසේ පැවසූ කල්හී තවත් භික්ෂුවක් ස්ථවිර භික්ෂූන් හට මෙය පැවසුවේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, සක්කාය යනු එක් අන්තයකි. සක්කාය සමුදය යනු දෙවෙනි අන්තය යි. සක්කාය නිරෝධය යනු මැද යි. මූට්ඨ කිරීම තෘෂ්ණාව යි. තෘෂ්ණාව ම සක්කාය ත්, සක්කාය සමුදය ත් ඒ ඒ භවයෙහි ඉපදීම පිණිස මූට්ඨ කරන්නී ය. ආයුෂ්මත්ති, මෙපමණකින් භික්ෂුව විශේෂයෙන් දත යුතු දේ විශේෂයෙන් දැනගනියි. පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දැනගනියි. විශේෂයෙන් දත යුතු දේ දැනගන්නේ, පිරිසිදු දත යුතු දේ පිරිසිදු දන්නේ මෙලොව දී ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

ඒවං චුත්තේ අඤ්ඤාතරෝ භික්ඛු ථෙරේ භික්ඛු ඒතදවෝච: “ඛායාකතං ඛෝ ආචුසෝ අමිහේහි සබ්බේහේව යථාසකං පටිභානං. ආයාමාචුසෝ, යේන භගවා තේනුපසංකම්ප්පාම, උපසංකම්ප්පා භගවතෝ ඒකමත්ථං ආරෝචෙස්සාම, යථා තෝ භගවා ව්‍යාකරිස්සතී, තථා නං ධාරෙස්සාමා”ති. ඒවමාචුසෝ’ති ඛෝ ථෙරා භික්ඛු තස්ස භික්ඛුතෝ පච්චස්සෝසුං.

මෙසේ පැවසූ කල්හී එක්තරා භික්ෂුවක් ස්ථවිර භික්ෂූන්ට මෙය පැවසුවේ ය. “ආයුෂ්මත්ති, අප සියළු දෙනා විසින් ම තම තමන්ගේ වැටහීම පරිදි පවසන ලද්දේ ය. යමු ආයුෂ්මත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹෙමු. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙකරුණ සැළ කරන්නෙමු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිදි අපට වදාරණ සේක් නම් ඒ අයුරින් අපි දරා ගන්නෙමු.” “එසේ ය, ආයුෂ්මත” යි ස්ථවිර භික්ෂූහු ඒ භික්ෂුවට පිළිවදන් දුන්හ.

අථ ඛෝ ථෙරා භික්ඛු යේන භගවා තේනුපසංකම්ප්පා, උපසංකම්ප්පා භගවත්තං අභිවාදෙත්වා ඒකමත්තං නිසිද්ධං, ඒකමත්තං නිසින්නා ඛෝ ථෙරා භික්ඛු යාවතකෝ අභෝසි සබ්බේහේව සද්ධිං කථාසල්ලාපෝ, තං සබ්බං භගවතෝ ආරෝචෙසුං. කස්ස නු ඛෝ භන්නේ සුභාසිත’න්ති.

ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා පැමිණියහ. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සකසා වන්දනා කොට එකත්පස් ව හිඳගත්හ. එකත්පස් ව හුන් ඒ ස්ථවිර භික්ෂුහු සියල්ලන් හා සමඟ යම්තාක් කතා සල්ලාපයක් ඇති වූයේ ද, ඒ හැම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කළහ. “ස්වාමීනී, කවුරුන්ගේ භාෂිතය සුභාෂිතය වෙයි ද?”

සබ්බේසං වෝ භික්ඛවේ සුභාසිතං පරියායේන, අපි ච යං මයා සන්ධාය භාසිතං පාරායනේ මෙත්තෙය්‍යපඤ්ඤේ:

“සෝ උභන්තේ විදිත්වාන මජ්ඣේ මන්තා න ලිජ්ජති, තං බ්‍රුමි මහාපුරිසෝති සෝ’ධ සිබ්බනිමච්චගා”ති - තං සුඤ්ඤාප සාධුකං මනසිකරෝථ, භාසිස්සාමිති:

“මහණෙනි, ඔබ සියල්ලන්ගේ ම භාෂිතය ඒ ඒ අයුරින් සුභාෂිත වෙයි. නමුත් මා විසින් පාරායනයෙහි මෙත්තෙය්‍ය ප්‍රශ්නයෙහිලා යමක් අරභයා පවසන ලද්දේ ද, එනම්, ‘ඒ ක්ෂීණාශ්‍රව භික්ෂුව අන්ත දෙක ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කොට එහි මැද නුවණින් යුතුව නොතැවරී සිටියි ද, ඔහු මහා පුරුෂයා යැයි කියමි. ඔහු මේ ලෝකයෙහි මරණයෙන් පසු යළි උපත මුට්ටු කරදෙන තෘෂ්ණාව ඉක්ම ගියේ ය’ යනුවෙන්. එය අසවි. මැනවින් මෙනෙහි කරවි. පවසන්නෙමි.”

ඒවං භන්තේති ඛෝ තේ භික්ඛු හගවතෝ පච්චස්සෝස්සුං, හගවා ඒතදවෝච:

“එස්සෙ ස්වාමීනී” යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක.

එස්සෝ ඛෝ භික්ඛවේ ඒකෝ අන්තෝ, එස්සසමුදයෝ දුතියෝ අන්තෝ, එස්සනිරෝධෝ මජ්ඣේ, තණ්හා සිබ්බනී. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සේව භවස්ස අභිනිබ්බත්තියා. එත්තාවතා ඛෝ භික්ඛවේ භික්ඛු අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිජානාති, පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිජානාති. අභිඤ්ඤෙය්‍යං අභිජානන්තෝ පරිඤ්ඤෙය්‍යං පරිජානන්තෝ දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්ස අන්තකරෝ භෝති’ති.

මහණෙනි, ස්පර්ශය යනු එක් අන්තයකි. ස්පර්ශය හටගැනීම යනු දෙවෙනි අන්තය යි. ස්පර්ශ නිරෝධය යනු මැද යි. මුට්ටු කිරීම යනු තෘෂ්ණාව යි. තෘෂ්ණාව ම ස්පර්ශය ත්, ස්පර්ශය හටගැනීම ත් ඒ ඒ භවයෙහි ඉපදීම පිණිස මුට්ටු කරන්නී ය. මහණෙනි, මෙපමණකින් භික්ෂුව විශේෂයෙන් දත යුතු දේ විශේෂයෙන් දැනගනියි. පිරිසිඳ දත යුතු දේ පිරිසිඳ දැනගනියි. විශේෂයෙන් දත යුතු දේ දැනගන්නේ, පිරිසිඳ දත යුතු දේ පිරිසිඳ දන්නේ මෙලොව දී ම දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

සාදු! සාදු!! සාදු!!!

මජ්ඣේ සුත්‍රය නිමා විය.